

## OLAF Koordinációs Iroda

Az EU pénzügyi érdekeinek hatékonyabb védelme céljából az Európai Bizottság 2000 óta ösztönözte a tagjelölt országokat saját, működését tekintve független státuszú csalás elleni koordinációs szolgálatuk (anti-fraud coordination service, a továbbiakban AFCOS) létrehozására, amelynek felelőségi köre az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos minden jogi, adminisztratív és operatív területet érintő koordinációra, továbbá az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) való operatív jellegű együttműködésre is kiterjed.

E tagállami szervezetek létrehozásának szükségessége a Bizottság 2001–2003-as Akciótervében és „*A kibővült Unió felé*” elnevezésű, 2002. október 9-i stratégiai okmányában is kiemelésre került, továbbá a 2001-es csatlakozási partnerségi megállapodásokban is prioritásként szerepelt, amelyben a csatlakozó országok – köztük Magyarország is – elkötelezték magukat az AFCOS-ok létrehozása mellett.

Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy az Unió 2004-ben illetve 2007-ben történt bővítése alkalmával az AFCOS-ok létrehozása nem közösségi jogszabály által előírt kötelezettség volt, sokkal inkább intézményfejlesztési intézkedés, amelynek keretében a tagjelölt országok azt bizonyították, hogy képesek hatékony és azonos szintű védelmet nyújtani az Unió pénzügyi érdekei számára, és ebben a tekintetben képesek hatékonyan együttműködni a Bizottsággal és a tagállamokkal az EU Működéséről Szóló Szerződés (EUMSz.) 325. cikkében<sup>280</sup> foglaltaknak megfelelően. Az AFCOS-

---

<sup>280</sup> 325. cikk (Az Európai Közösséget létrehozó szerződés korábbi 280. cikke)

(1) Az Unió és a tagállamok küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen az e cikknek megfelelően meghozandó olyan intézkedésekkel, amelyeknek elrettentő hatásuk van, és hathatós védelmet nyújtanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.

ok érvényes jogalapját végül 2013-ban az OLAF vizsgálatairól szóló 883/2013/EU, Euratom rendelet (a továbbiakban: OLAF rendelet) elfogadása teremtette meg.<sup>281</sup> Azon túlmenően, hogy az OLAF rendelet az AFCOS-okkal kapcsolatos elképzelések alapelemeit beemelte az Unió törvényhozási keretei közé, egyúttal azt is elősegítette, hogy a 2004. előtt csatlakozott és az alapító tagállamokban is kijelölésre kerüljenek az AFCOS-ok szerepét betöltő nemzeti szervezetek.

Tekintettel arra, hogy korábban az AFCOS-okról nem rendelkezett uniós jogszabály, továbbá Sem az OLAF-rendelet, sem pedig egyéb uniós jogszabály nem szabályozta részletesen az AFCOS szervezetek hatáskörét és feladatait, ezért jogállásuk, szervezeti felépítésük és működésük eltérően kerülhetett kialakításra az adott országra jellemző körülményektől függően. A Bizottság 2002-ben kiadott egy az AFCOS-ok főbb feladatait és kötelezettségeit tartalmazó, kötelező erővel azonban nem bíró útmutatót

---

(2) A tagállamok az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás leküzdésére megteszik ugyanazokat az intézkedéseket, mint amelyeket a saját pénzügyi érdekeiket sértő csalás leküzdésére tesznek.

(3) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok összehangolják az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét célzó tevékenységüket. Ennek érdekében a Bizottsággal együtt megszervezik a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságai közötti szoros és rendszeres együttműködést.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően meghozza az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások megelőzése és az azok elleni küzdelem terén a szükséges intézkedéseket azzal a céllal, hogy hathatós és azonos mértékű védelmet nyújtsanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.

(5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e cikk végrehajtása érdekében megtett intézkedésekről.

<sup>281</sup> A tagállamok e rendelet alkalmazásában kijelölnek egy szolgálatot (a továbbiakban: csalás elleni koordinációs szolgálat), amely elősegíti a Hivatallal való hatékony együttműködést és információcserét, ideértve az operatív jellegű információk cseréjét is. Adott esetben a nemzeti joggal összhangban a csalás elleni koordinációs szolgálat e rendelet alkalmazásában illetékes hatóságnak tekinthető. (Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 248/1, 18.9.2013)

(mely az OLAF-rendelet hatálybalépését követően 2013 októberében aktualizálásra került), amely kimondja, hogy az AFCOS-oknak minden esetben rendelkezniük kell az alábbi hatáskörökkel:

- az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos minden jogi, adminisztratív és vizsgálati kötelezettség, tevékenység koordinálása az adott országon belül és
- az OLAF-fal és a tagállamokkal való együttműködés biztosítása az EUMSZ 325. cikkében foglaltaknak megfelelően.

A Magyar Kormány 2001-ben elfogadta és támogatta a Bizottság célkitűzéseit, és a szabályozott kapcsolatrendszer kialakítása tárgyában megalkotta a 2255/2001. (IX. 14.) Korm. határozatot, amely szerint az OLAF magyarországi kapcsolattartó pontja<sup>282</sup> a Pénzügyminisztérium. A határozat alapján miniszteri engedéllyel 2001. november 1-jén megalakult az OLAF Koordinációs Iroda (a továbbiakban: Iroda) a Pénzügyminisztérium Jogi és Koordinációs Főosztályán belül, önálló egységként.

Hazánk EU-hoz történő csatlakozásának napjával törvényi szinten szabályozásra került,<sup>283</sup> hogy az Iroda a Vám- és Pénzügyőrség (a továbbiakban: VP) szervezetén belül, a VP országos parancsnoka közvetlen alárendeltségében, de feladatkörében függetlenül működik, sem hatósági jogkörrel, sem önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, továbbá feladatainak végrehajtásában befolyástól mentesen, önállóan jár el.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény<sup>284</sup> (a továbbiakban: NAV törvény) alapvetően az állami adóhatósági és vámhatósági feladatok minőségileg új, hatékonyabb, átláthatóbb és költségtakarékosabb ellátását

---

<sup>282</sup> Az AFCOS-okat korábban „Központi vagy egységes kontakt pontnak” nevezték. A névváltozást az a felismerés ihlette, hogy a szolgálatok hatáskörét bővíteni kell ahhoz képest, hogy csupán a Bizottság és a Tagállamok közti kapcsolattartó pontok legyenek, és széles körű koordinációs feladatokat kell ellátniuk.

<sup>283</sup> 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról

<sup>284</sup> 2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról

és az azokhoz szükséges információáramlás korszerű kialakítását, a költségvetési bevételek integrált szervezet általi biztosítását, továbbá a pénzügyi és egyes más bűncselekményeket hatékonyan és eredményesen feldehítő bűnügyi szervezetrendszer létrehozását célozza. E törvény alapján a NAV, mint a VP jogutódja végzi az OLAF-fal történő együttműködéssel és koordinációval kapcsolatban a külön törvényben<sup>285</sup> meghatározott feladatokat. Ezt a feladatot a NAV az Irodán keresztül látja el.

Az Iroda jelenleg a NAV Központi Irányításán belül, a NAV vezetőjének közvetlen szakmai felügyelete alatt, feladatkörében függetlenül működik, hatósági jogkörrel, önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, feladatainak végrehajtása során – hasonlóan az OLAF-hoz – befolyástól mentesen, önállóan jár el.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatos feladatai végrehajtása érdekében közvetlen kapcsolatot tart az OLAF-fal, a tagállamok csalásellenes szolgálataival, valamint az érintett hazai intézményekkel, továbbá biztosítja az együttműködést az OLAF és az érintett magyarországi szervezetek és hatóságok között, és elősegíti az információáramlást a szakterület hazai szervezetei között.

Az Iroda részt vesz az EU – és ezzel összefüggésben a nemzeti költségvetés – pénzügyi érdekeinek védelméhez kapcsolódó jogi, adminisztratív és operatív kötelezettségek hazai végrehajtásának koordinációjában, figyelemmel a korábban ismertetett AFCOS-koncepcióra.

Az Iroda alapfeladatai:

- elősegíti az EU pénzügyi érdekeinek védelmével kapcsolatban az OLAF által végzett vizsgálatok lebonyolítását;
- koordinálja az OLAF által lefolytatott helyszíni ellenőrzések során felmerülő feladatokat;

---

<sup>285</sup> 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról

- továbbítja az uniós költségvetési támogatások felhasználása során észlelt szabálytalanságok tekintetében a közösségi szektorális jogszabályokban meghatározott jelentéseket az OLAF felé;
- meghívottként részt vesz az EU által nyújtott egyes pénzügyi támogatások felhasználásával megvalósuló programok monitoring bizottságainak ülésein;
- kizárólag az OLAF által vizsgált ügygel kapcsolatban, a jelentéssel céljából, kizárólag az ahhoz szükséges mértékben személyes, illetve bűnügyi személyes adatot kezelhet;
- az OLAF által elrendelt egyedi vizsgálatokhoz, információkérésekhez kapcsolódóan továbbítja az OLAF megkereséseit legkésőbb 15 napon belül a megkereséssel érintett szervek felé;
- segítséget nyújt a vizsgált személyek és szervezetek, illetve a vizsgálattal nem érintett személyektől és szervezetektől érkező szabálytalansági kérdésekben történő megkeresések, bejelentések esetén is, ha megítélésük szerint valamely szerv, szervezet vagy személy eljárása, illetőleg mulasztása az EU pénzügyi érdekeit sérti vagy veszélyezteti, egyúttal haladéktalanul intézkedik a megkeresések, bejelentések továbbításáról a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási szervek felé;
- az EU pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságokról olyan statisztikai célú nyilvántartást vezet, amely személyes adatot nem tartalmaz;
- évente összefoglaló jelentést készít az adópolitikáért felelős miniszter részére az EU pénzügyi érdekeit sértő, a vonatkozó törvényben meghatározott szabálytalanságokról, valamint az OLAF Magyarországgal kapcsolatos vizsgálatairól.

Fentiek mellett az Iroda

- részt vesz a tevékenységi körét érintő, az OLAF által irányított állandó és ad hoc szakmai munkacsoportokban, képviseli Magyarországot az EU Tanácsának csalás elleni küzdelemmel foglalkozó

munkacsoportjában, ellátja a kapcsolódó koordinációs, szakmai feladatokat;

- elvégzi az OLAF szabálytalansági nyilvántartásával kapcsolatos koordinációs, adategyeztetési feladatokat;
- a tagállami szabálytalanság jelentési kötelezettség megfelelő teljesítésének biztosítása érdekében képzéseket, szakmai rendezvényeket tart/szervez a hazai intézményrendszer munkatársai számára, gondoskodik a hazai jelentési struktúra megfelelő működéséhez szükséges szakmai, koordinációs feladatok ellátásáról;
- figyelemmel kíséri az európai uniós források kezelésére vonatkozó európai uniós és hazai jogszabályi környezetet, különös tekintettel a szabálytalanságkezelésre vonatkozó szabályozásra, azonosítja a szabálytalanságkezelési rendszer hiányosságait, megfogalmazza a szakterületéhez tartozó fejlesztési irányokat, valamint javaslatot tesz a vonatkozó jogszabályok módosítására;
- rendszeres jelleggel tart csalásmegelőzés témájú képzéseket az európai uniós forrásokat kezelő szervezetrendszer munkatársai, továbbá egyéb, akár felsőoktatási intézmények számára is.

Az Iroda alapfeladataiból adódóan szinte napi szintű, szoros együttműködést ápol az EU költségvetését érintően közfeladatot ellátó hazai közigazgatási szervekkel mind a szabálytalanságkezelési és jelentési rendszer működtetése, mind az OLAF vizsgálatait során zajló cselekmények, továbbá adat- és információigénylések kapcsán. Ez utóbbi tevékenység keretében akár a NEBEK-kel, akár más nyomozati tevékenységet folytató illetve igazságügyi feladatot ellátó nemzeti hatóságokkal (például: Legfőbb Ügyészség, NAV bűnügyi szakterülete) rendszeres az Iroda kapcsolata.

Szintén jelentős együttműködési formát testesít meg az EKTB 43. OLAF szakértői csoport.<sup>286</sup> Tevékenységét az Iroda irányítja és koordinálja, tagjai közé elsősorban azon szervezetek, hatóságok (például minisztériumok, ellenőrző szervek, nyomozati jogkörrel rendelkező hatóságok) tartoznak, melyek tevékenysége az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez kapcsolódik.

Az OLAF Koordinációs Iroda fő stratégiai célja az uniós támogatások szabálytalanságkezelési rendszerének, valamint az OLAF és a tagállami hatóságok együttműködésének folyamatos továbbfejlesztése az Iroda hatékony, eredményes és szabályszerű működésével, szakmai támogató tevékenységével.

---

<sup>286</sup> Az EU csalásellenes tevékenységét érintően az európai uniós tagságból fakadó feladatok előkészítésére és az uniós döntéshozatali eljárások során képviselendő tárgyalási álláspontok kialakítására, az uniós politikák alakulásának követésére és a szükséges kormányzati intézkedések koordinálására létesült szakértői csoport. A csoport egyik fő feladata minden, a Tanács D.8 csalás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoportjának napirendjén szereplő kérdéssel kapcsolatos naprakész, írásbeli tárgyalási álláspont kialakítása és elfogadása. Emellett évente rendszeresen ellátandó feladata az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 325. cikke alapján készített, az EU pénzügyi érdekeinek védelméről szóló éves jelentést megalapozó kérdőív és nyomon követési jelentés összeállítása.